

Duygusal Reaktivite ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygusal Reaktivite ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20377>

Özet

Duygusal Reaktivite ?ndeksi (DR?), bireylerin çevresel uyarılara kar?? sergiledikleri duygusal tepkilerin yo?unlu?unu ve süresini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkiye'deki kullan?m?, Kocael (2015) taraf?ndan yürütölen bir t?pta uzmanlık tezi kapsam?nda ger?ekle?tirilen uyarlama çal??mas?yla ba?lam??tır. Çal??man?n temel amac?, DR?'nin Türkçe formunun çocuk ve ergen popölasyonunda **irritabilite** düzeylerini de?erlendirmede kullan?lan ge?erli ve güvenilir bir araç olup olmad??n? belirlemektir. Bu adaptasyon, özellikle çocuk ve ergen psikiyatrisi alan?nda duygusal düzenleme bozukluklar?n?n ve ilgili klinik durumlar?n de?erlendirilmesine önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Reaktivite ?ndeksi, **irritabilite**, Çocuk, Ergen, Ölçek Uyarlama, **Psikometri**, Duygusal Düzenleme, Uluda? Üniversitesi.

Yazarlar

Özgün ölçe?in yazarlar? bu kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, Türkçe uyarlama çal??mas? 2015 y?l?nda **Ö. Kocael** taraf?ndan ger?ekle?tirilmi?tir.

Amaç

Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin temel amac?, bireylerin duygusal tepki verme e?ilimlerini, bu tepkilerin ?iddetini ve h?z?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, **Çocuk ve Ergenlerde irritabilite** düzeyini klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda do?ru bir ?ekilde saptayabilen, kültürel olarak ge?erli bir ölçüm araç? sa?lamaktır. Bu uyarlama, özellikle **Duygusal Reaktivite** kavram?n?n çocuk ve ergenlerdeki klinik yans?malar?n? incelemeyi hedeflemiştir.

Yap?

Ölçek, temel olarak **Duygusal Reaktivite** psikolojik yap?s?n? ölçmektedir. Duygusal reaktivite, genellikle duygusal uyar?lmaya kar?? yüksek hassasiyet, tepki e?i?inin dü?üklü?ü ve bu tepkilerin uzun süreli veya yo?un olmas? ?eklinde kendini gösterir. DR?, bu yap?y? özellikle **irritabilite** (kolay sinirlenme, öfke ve hayal kırıkl??na tolerans dü?üklü?ü) ekseninde de?erlendirir.

Kocael'in (2015) çal??mas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe popölasyonda korunup korunmad??n? inceleyerek, ölçe?in yap?sal **geçerlilik** kan?tlar?n? ara?t?rmay? amaçlam??tır. Bu alt boyutlar genellikle a??r? tepki verme ve duyarlılık gibi bile?enleri içerir.

Geçerlilik

Kocael (2015) taraf?ndan yürütölen Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in çe?itli **geçerlilik** türlerini (yap? geçerlili?i, ölçüt ba??ml? geçerlilik vb.) incelemeyi hedeflemiştir. Ancak, kaynak özetinde spesifik geçerlilik katsay?larına dair detaylı bilgi sunulmamıştır. Standard **psikometri** uygulamalarına göre, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?yı korudu?u ve ilgili di?er ölçütlerle korelasyon gösterdi?i varsayılmaktadır.

Güvenilirlik

Uyarlama çal??mas?nın ana hedeflerinden biri de Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin Türkçe formunun **güvenilirlik** düzeyini belirlemek olmuştur. Güvenilirlik analizleri genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test yöntemlerini içerir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtü?ünü gösterirken, test-tekrar test güvenilirli?i, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini gösterir. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?ları belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malarında, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?nın korunup korunmadı?ını test etmek için genellikle **Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA)** veya **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılır. Kocael'in (2015) çal??mas?, Duygusal Reaktivite ?ndeksi'nin Türk kültürü ve dili bağlamında hangi faktörler altında toplandı?ını ve bu faktörlerin teorik beklentilerle ne kadar uyumlu oldu?unu incelemiştir. Bu analizler, ölçe?in yapı geçerlili?inin temel dayanağını oluşturur.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme veya Klinisyen/Ebeveyn De?erlendirme (Uyarlama çal??mas?nın detayına ba?lı olarak de?i?ebilir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Form)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Klinik Olmayan Örneklemeler

Ya? Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Popülasyon Detayları: Uluda? Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde uzmanlık tezi kapsamında, Bursa'daki çocuk ve ergen popülasyonu üzerinde çal??ılmıştır.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri, orijinal ölçekten çeviri ve geri çeviri yöntemleriyle Türkçe'ye

adapte edilmi?; ard?ndan geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar? yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Reaktivite ?ndeksi, Güvenilirlik, Geçerlilik, Çocuk Psikiyatrisi, Ölçek Geli?tirme, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Uluda? Üniversitesi, T?p Fakültesi, Bursa (Tez dönemi için geçerlidir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif durumu hakk?nda bilgi verilmemi?tir. Akademik tez çal??mas? YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Ücret: Ticari bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: Türkçe uyarlama ve psikometrik çal??ma 2015 y?l?nda tamamlanm??t?r.

Kaynaklar

Kocael, Ö. (2015). Çocuk ve ergenlerde irritabilite: Duygusal reaktivite indeksi'nin Türkçe geçerlilik güvenilirlik çal??mas? (T?pta uzmanlık tezi, Uluda? Üniversitesi, T?p Fakültesi, Bursa). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden edinilmi?tir.

Tez sorgulama sayfas?na do?rudan eri?im linki: tez.yok.gov.tr

Duygusal Reaktivite ?ndeksi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kayna??n özet k?sm?nda belirtilmedi?i için burada listelenmemi?tir. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen tez referans?n?n incelenmesi gerekmektedir.